

Plán EVVO

2020/2021

Základní škola Petra Bezruče a mateřská škola, Třinec, příspěvková organizace

Environmentální výchova 2020/ 2021

„Charakteristika průřezového tématu Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědecko-technických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy) i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní.

Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímé kontakty žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince.

Ve vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvýrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí.

Ve vzdělávací oblasti **Člověk a společnost** průřezové téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technickoekonomickými a sociálními jevy s úrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje.

Ve vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí.

Ve vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie** umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů možností navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky, EU a světa.

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí.

Propojení průřezového tématu se vzdělávací oblastí **Člověk a svět práce** se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

1. V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

2. V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

- Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy);

dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

- Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, Část C Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání MŠMT Praha 2015 137 odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)¹

Hlavní cíle vyplývají z programu EVVO školy:

1. Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma (V):

- V1: rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- V2: vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- V3: přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- V4: umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- V5: poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- V6: ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- V7: napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- V7: seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- V8: učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- V9: učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- V10: přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- V11: vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů

---

¹ RVP ZV

- V12: vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- V13: podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- V14: přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- V15: vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- V16: vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

2. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka environmentální výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

Žák umí vyhledat, třídít a propojovat informace a používat je v praktickém životě

žák samostatně pozoruje a experimentuje, umí výsledky zhodnotit a vyvodit z nich závěr

žák uvádí věci do souvislostí, propojuje poznatky

Žák třídít a zpracovává nové informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je dává do souvislostí a využívá je v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů:

žák se učí poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života

Žák kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Žák využívá internet pro vyhledání potřebných informací.

Kompetence komunikativní:

žáci jsou vedeni k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování a argumentaci

žáci mají příležitost k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů

Kompetence sociální a personální:

žáci jsou vedeni k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení a problémů tím, že spolupracují při praktickém řešení úkolů ve dvojicích i ve skupinách

žáci třídít a statisticky zpracovávají informace, spolupracují při výukových programech., jsou schopni objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu, požádají v případě potřeby o pomoc nebo ji sami poskytnou

žáci přispívají k diskusi v malé skupině i celé třídě.

Kompetence občanské:

žáci chápou nutnost dodržovat základní pravidla vedoucí ke zlepšení životního prostředí a vysvětlí příčiny zhoršení životního prostředí (skleníkový efekt, ozónová díra, kyselá dešť, nutnost třídění odpadů a jejich recyklace) žáci kriticky hodnotí různé jevy ve společnosti, zaujímají vlastní postoje k ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní:

Žáci se učí optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat žáci jsou vedeni k dodržování pravidel bezpečnosti práce a bezpečnosti při experimentech tím, že si při laboratorních pracích osvojí bezpečné pracovní postupy.

EVVO projekty

V rámci naplňování hlavních cílů EVVO se naše škola účastní těchto tematicky relevantních projektů.

Celoroční projekty:

- „Recyklohraní – soutěž ve sběru starých baterií a elektrozařízení, vyplňování soutěžních úloh
- „Třídění odpadů“ – koše na tříděný odpad ve třídách

Plánované akce:

a) 1. pololetí

- Vytvoření bylinného a okrasného záhonu na školní zahradě – září, říjen – 2. stupeň
- Tonda obal na cestách – 7. 10. 2020
- 72 hodin – Ruku na to 15. – 18. 10. 2020 – vytvoření hmyzího hotelu
- Sběr papíru – říjen
- Den stromů – 24. 10. 2018 – procházka po lesoparku
- Ekokonference pro žáky 8. a 9. tříd a nižší ročníky víceletých gymnázií – do 7. 12.
- Spolupráce s Trisii, a muzeem města
- Uklidíme Česko, uklidíme svět

b) 2. pololetí

- Rozchodník – programy napříč 1. a 2. stupněm
- Ekopobyt – 6. - 9. třída
- Světový den vody – exkurze čistička
- Den Země – projektový den – 20. dubna
- Sběr papíru – duben
- Úprava bylinného a okrasného záhonu na školní zahradě – duben, květen, červen
- Lesní pedagogika – spolupráce s lesy ČR

Základní škola Petra Bezruče a mateřská škola, Třinec, příspěvková organizace

Vypracovala: Mgr. Lucie Kostková, koordinátor EVVO

.....

Schválil: Mgr. Martin Raška, ředitel školy

.....

V Třinci 20.09.2020

Plán EVVO 2020/2021

Bezručova 418, 739 61 Třinec
IČO: 00847097
ID datové schránky: vzqrgj4
E-mail: bezructri@volny.cz
Web: www.zspbtrinec.cz

Kontakty:
Sekretariát: 558 993 010
Ředitel školy: 558 993 011
Zástupce ředitele: 558 993 012